

Sygn. akt VI U 2556/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: K. G.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 7 września 2016 r., znak: (...)

w sprawie: K. G.

przeciwko: Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej K. G. prawo do emerytury rolniczej od dnia (...)r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił przyznania ubezpieczonej K. G. prawa do emerytury rolniczej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść przepisu art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późn. zm.) i wskazał, iż ubezpieczona nie udowodniła 25 letniego okresu pracy w gospodarstwie rolnym, zaliczony został okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 23 lat, 2 miesięcy i 7 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona, która wniosła o przyznanie prawa do emerytury i zaliczenie brakującego okresu pracy w gospodarstwie rolnym należącym do jej rodziców w okresie od dnia 17.08.1971r. do 31.12.1982 r. oraz wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez nią świadków.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Nadto pozwany wskazał, iż nie zaliczył ubezpieczonej wskazanego wyżej okresu, ponieważ zeznania świadków, zdaniem organu rentowego, były niewiarygodne.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona K. G. (ur. (...)) w dniu 15.07.2016 roku złożyła w pozwanym organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. Powódka uwodniła łączny okres pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze 23 lat, 2 miesiące i 7 dni. Organ rentowy zaliczył do stażu pracy pracę we własnym gospodarstwie rolnym od dnia 1.07.1993 r. do 7.09.2016 r., nie zaliczył natomiast pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 17.08.1971 r. do 31.12.1982 r.

Ubezpieczona na rozprawie przed Sądem Okręgowym wniosła o zaliczenie jej do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rodziców od 17.08.1971 r. do 8.09.1974 r.

-okoliczności bezsporne

Ubezpieczona K. G. urodziła się w I.. Około 1965 r. rodzice ubezpieczonej - G. i W. N. nabyli gospodarstwo rolne w M., w którym ubezpieczona następnie pracowała w spornym okresie. Po ukończeniu szkoły podstawowej ubezpieczona uczęszczała przez rok do szkoły handlowej, potem zrezygnowała z nauki, z powodu choroby matki i mieszkała oraz pracowała w gospodarstwie rolnym razem z rodzicami i bratem K., który uczył się w szkole rolniczej oraz od 1974 r. ze swoim mężem Pierwsze dziecko ubezpieczona urodziła (...).r. a kolejne dzieci urodziła w latach 1976, 1980, 1983 i 1988.

Gospodarstwo w którym pracowała ubezpieczona miało 4 hektary i 34 ary powierzchni, ale rodzice ubezpieczonej dzierżawili także pole o powierzchni 6 hektarów. Ubezpieczona pracowała zarówno w M. jak i w S. położonym 3 kilometry dalej, gdzie dojeżdżała konno, traktorem lub rowerem. Ubezpieczona wykonywała prace polowe, pielenie, grabienie, gracowanie, pracowała przy wykopkach, zbieraniu buraków, ziemniaków i cykorii. Ubezpieczona pracowała co najmniej 8 godzin dziennie a czasami od rana do wieczora. W porze zimowej ubezpieczona pracowała w mniejszym rozmiarze czasowym ale co najmniej 4 godziny dziennie - przy obrządki inwentarza, poila i karmiła inwentarz, a popołudniu pracowała przy dojeniu krów. W czasie wakacji ubezpieczona nigdzie nie wyjeżdżała z miejsca zamieszkania.

W bliskiej odległości od gospodarstwa rolnego rodziców ubezpieczonej znajdowały się pola należące do świadków K. W. i S. C., które na bieżąco obserwowały pracę ubezpieczonej, pracując w swoich gospodarstwach.

-dowód: zeznania świadków: K. W. i S. C., zeznania ubezpieczonej – zapis A/V protokołu rozprawy k. 24 akt sądowych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie ubezpieczona domagała się przyznania prawa do emerytury rolniczej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 19 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późn. zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny 60 lat i 11 miesięcy -kobieta, urodzona w okresie od 1.07.1955 r. do 30.09.1955 r.

- podlegał ubezpieczeniu emerytalno- rentowemu przez okres co najmniej 25lat,

Według przepisu art. 20 ust.1 pkt. 2 w/w ustawy: do okresów ubezpieczenia art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się między innymi okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku.

Z brzmienia art. 20 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy wynika, że jest to okres, który zalicza się do okresu ubezpieczenia, od którego prawo do świadczeń zależy. Fakt posiadania jakiegokolwiek okresu ubezpieczenia stanowi w rozumieniu powyższego przepisu niezbędną przesłankę do zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym - po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. - do okresów podlegania ubezpieczeniu, mających wpływ na prawo do świadczeń.

Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1999 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku nr 153, poz. 1227) : przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1)okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2)przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3)przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Posiłkując się poglądami doktryny oraz poglądami orzecznictwa sądowego do art. 10 ustawy emerytalno –rentowej FUS należy stwierdzić, iż o uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno rentowych okresów pracy w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 stycznia 1983 roku przesądza wystąpienie dwóch okoliczności, po pierwsze wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i po drugie - czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. (-tak też wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 stycznia 1996 r., III AUr 833/95 OSA 1998, z. 4, poz. 15 i wyrok SN: z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 (OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 473) W powyższych orzeczeniach kładzie się nacisk na stałość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, co nie musi jeszcze oznaczać codziennego wykonywania czynności rolniczych, ale gotowość (dyspozycyjność) do podjęcia pracy rolniczej, z czym wiąże się też wymóg zamieszkiwania osoby bliskiej rolnikowi, co najmniej w pobliżu gospodarstwa rolnego.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona spełnia wszystkie przesłanki wymagane do uwzględnienia jego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków K. W. i S. C. oraz ubezpieczonej wskazuje jednoznacznie, iż odwołująca w okresie od 17.08.1971 r. do 8.09.1974 r. pracowała w gospodarstwie rolnym należących do jej rodziców a położonym w miejscowości M. oraz na polu w S.. Wykonywanie czynności rolniczych przez ubezpieczoną mieści się w definicji legalnej „domownika” zawartej w treści przepisu art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, bowiem ubezpieczona zamieszkiwała na terenie gospodarstwa rolnego rolnika, pracowała w jego gospodarstwie i nie była z nim związana stosunkiem pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków K. W. i S. C. na okoliczność świadczonej przez odwołującą pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Zeznania świadków były logiczne, spójne, konsekwentne i brak było, zatem podstaw by pozbawić je wiarygodności. W ocenie Sądu Okręgowego, świadkowie zeznający w sprawie K. W. i S. C., jako mieszkający w sąsiedztwie gospodarstwa rodziców ubezpieczonej miały najlepszą orientację i wiedzę na temat jej pracy w gospodarstwie należącym do jej rodziców aż do urodzenia przez odwołującą dzieci. Z zeznań świadków wynika niezbicie, iż przynajmniej do momentu urodzenia przez powódkę dzieci, nie było żadnych przeszkód w wykonywaniu przez ubezpieczoną pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, a w późniejszym okresie opiekę nad dziećmi sprawowała matka ubezpieczonej. Nadto zeznania świadków, zostały potwierdzone w zeznaniach ubezpieczonej. Sąd dał więc także wiarę odwołującej oceniając jej zeznania jako logiczne i konsekwentne.

Sąd Okręgowy biorąc pod uwagę wielkość gospodarstwa i ilość dzierżawionych przez rodziców ubezpieczonej gruntów, ilość hodowanych w gospodarstwie zwierząt oraz rodzaj czynności wykonywanych przez ubezpieczoną ustalił, iż

praca wykonywana przez nią na terenie gospodarstwa rolnego rodziców w okresie od 17.08.1971 r. do 8.09.1974 r. miała charakter stały, zajmujący minimum 4 godziny dziennie i powyższy okres podlega zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Wobec tego, iż ubezpieczona wraz z okresem zaliczonym przez pozwany organ rentowy posiada wymagany 25 letni okres ubezpieczenia, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477²§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

Ponieważ w celu ustalenia faktu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców oraz jego rozmiaru niezbędne było przeprowadzenie postępowania dowodowego w postaci przesłuchania świadków, Sąd Okręgowy na podstawie art.118 ust.1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która ma odpowiednie zastosowanie także w sprawach emerytur rolniczych, orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek